

Õiguskantsler

Teie 20.05.2015 nr

Meie 18.06.2015 nr 6-1/150722/1502759

Seisukoht vastuolu mittetuvastamise kohta

Pöördusite õiguskantsleri poole 22.05.2015 laekunud avaldusega, mille põhjal näite olevat rahuolematu vangistusseadusega (VangS) põhjusel, et vangistusseaduses ja teistes õigustloovates aktides puuduvad küllaldased õiguslikud alused psühholoogide, psühhoterapeutide ja sotsiaaltöötajate (kellele makstakse töötasu) tegevuseks vanglates. Soovite, et õiguskantsler viiks läbi normikontrolli.

Nõustuda tuleb Teiega, et vangistusseadus ja sellest alamal seisvad vangistusõigust puudutavad õigustloovad aktid norme psühholoogide, psühhoterapeutide ja sotsiaaltöötajate tegevuse reguleerimiseks kuigivõrd ei sisalda. Põgusaid vihjeid võib leida vaid nt VangS § 14 lõikest 3 (määratakse mh kinnipeetava sotsiaalpsühholoogiline prognoos) ja ka §§-dest 58-61.

Samas on Eesti Vabariigi põhiseaduse järgi esmatähtis, et seaduses oleks sätestatud isikute põhiõiguste piiramisega seonduv (alused jms) ning ei ole rangelt nõutav ja põhiseadusega vastuolus see, kui isiku põhiõigustega ülimalt kaudselt puutumuses olev (nt maksumaksjana läbi riigieelarve kulutuste vms) ja neid vahetult mitte piirav tegevus ei ole detailselt kirjeldatud seaduses. Selline sätestamine võib olla vahel mõttekas ja vajalik, ent üldjuhul mitte möödapääsmatu.

Õiguskantsleri tegevuse käigus kogutud teabe põhjal võib väita, et vanglas on tööl nii psühholoogi kui ka sotsiaaltöötaja ametnimetust kandvaid töötajaid ja/või ametnikke. Samas ei ole infot (seda ei väida mingil mõistlikult arusaadaval moel ka Teie oma pöördumises), et psühholoogid ja sotsiaaltöötajad oma igapäevatoos isikute põhiõiguste piiramisega (lisaks nendele põhiõigustele, mis on juba vanglakaristuse kandmise kui sellisega või teiste ametnike tegevusega piiratud) kokku puutuks.

Ei ole teada, et psühholoogid ja sotsiaaltöötajad oleks pädevad langetama otsuseid, mis isikute õigusi olulisel määral mõjutaks või nende olukorda halvemuse suunas muudaks. Seetõttu ei ole ka põhjust arvata, et nende tegevus peaks seaduses (nt vangistusseaduses) detailselt lahti kirjutatud olema ning et põhiseaduse kontekstis oleks probleemne vastava normistiku puudumine vangistusseaduses.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Seega ei tuvasta ma vangistusseaduse vastuolu Eesti Vabariigi põhiseadusega Teie osutatud asjaoludel ja osas seoses sellega, et vangistusseaduses puudub detailne regulatsioon vanglas tegutsevate psühholoogide, psühhoterapeutide ja sotsiaaltöötajate tegevuse kohta.

Lugupidamisega

Ülle Madise

Indrek-Ivar Määrits 693 8406
Indrek-Ivar.Maarits@oiguskantsler.ee